

Guia pràctica de recursos terminològics

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Servei de Política Lingüística

Edita: Servei de Política Lingüística
Universitat de València

CEE Limencop SL

a/e: publicaciones@limencop.com

Tel: 965 22 89 02

1 El Servei de Política Lingüística atén les vostres consultes de terminologia

L'Àrea de Terminologia del Servei de Política Lingüística atén les consultes que els membres de la Universitat de València li formulen sobre termes especialitzats en català de qualsevol camp de coneixement.

Si les consultes són pròpiament de llengua general (ortografia, sintaxi, correcció i traducció de documents, criteris lingüístics, etc.), heu de posar-vos en contacte amb l'Àrea d'Assessorament Lingüístic (assessorament.linguistic@uv.es).

2 Quins problemes resol l'Àrea de Terminologia?

En general, tots els que tinguen a veure amb els termes especialitzats: equivalents en altres llengües, adaptació gràfica d'estrangerismes tècnics, adequació o preferència entre termes sinònims, etc.

Uns quants exemples:

- Quin terme català correspon a l'anglès *teaching portfolio*?
- Com cal adaptar el terme anglès (pres directament del llatí) *pulvillus*, que designa un òrgan dels insectes?
- Quina grafia cal utilitzar per a un arbre de l'Amèrica tropical que en castellà i altres llengües es denomina *lapacho*: així o adaptat en *lapatxo*?
- Són vàlides variants com *estrela* i *fardatxo* en contextos especialitzats?
- Quan hem d'usar *estel* i quan *estrella*?
- Quin plural tenen —si en tenen— els termes basats en sigles: DVDs, DVD's, DVD?

3 Què cal fer per resoldre una consulta de terminologia?

Abans de consultar-nos, proveu vosaltres mateixos de resoldre la qüestió amb els recursos i diccionaris en línia que us facilitem a continuació:

3.1 El Cercaterm del Termcat

En primer lloc, el Cercaterm del Termcat (el centre de normalització de la terminologia catalana):

<http://www.termcat.net>

Registreu-vos-hi com a usuari o simplement piqueu *entra*.

En la casella *Text de la consulta* poseu el terme que cerqueu. Si voleu afinar més la vostra selecció, trieu l'àrea temàtica a què correspon el terme (no és necessari).

Podeu escriure el terme en la llengua en què el teniu documentat (p. ex. castellà, anglès) si allò que no sabeu és la forma catalana.

Recordeu que si teniu dubtes en la grafia, podeu usar l'interrogant (?) per substituir un caràcter i l'asterisc (*) per substituir-ne més d'un. Si voleu cercar un sintagma (és a dir, una seqüència que consta de més d'una paraula, com ara *perseverança del consentiment*) utilitzeu les cometes ("").

Els termes que recull el Cercaterm són tots aquells que han estat en algun moment objecte de consulta al Termcat i han estat proposats provisionalment. Els que han estat estudiats i aprovats com a definitius duen la marca *Neoloteca* a la part superior de la fitxa.

Si voleu consultar tots els neologismes tècnics i científics aprovats pel Termcat i l'Institut d'Estudis Catalans consulteu:

<http://www.termcat.net/neoloteca/>

i piqueu en *entra*.

Si en la fitxa de consulta no trobeu la marca *Neoloteca* i voleu tenir la certesa que el terme en qüestió està normalitzat, podeu consultar els recursos següents (en donem la referència bibliogràfica en paper i, tot seguit, l'adreça en Internet per accedir-hi en línia):

3.2 Gran diccionari de la llengua catalana

Gran diccionari de la llengua catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.

<http://www.grec.net/cgi-bin/lexicx.pgm>

3.3 Gran enciclopèdia catalana

Gran enciclopèdia catalana. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1993. 24 vols. + suplement (diverses reimpressions).

En la versió electrònica s'anomena *Hiperenciclopèdia*. Hi podeu accedir només des de la xarxa d'ordinadors de la Universitat de València, perquè es tracta d'una subscripció:

http://www.grec.net/home/hec/fr_pres.htm

i llavors poseu els codis següents:

usuari: UNIVAL (en majúscules)

paraula de pas: 83R5 (en majúscules)

Una vegada introduït el terme en la casella, piqueu en:

corpus enciclopèdic

i aleshores cercarà el terme entre les entrades de l'enciclopèdia; o bé en:

corpus textual

i llavors cercarà dins de les definicions de totes les entrades.

El primer tipus de cerca és més segur i ràpid. El segon és més lent però més ampli i a continuació cal picar en cadascuna de les entrades on ha trobat documentat el terme en qüestió, si aquest consta d'una sola paraula. Si, en canvi, és un sintagma (p. ex. *plà-cet regi*), la cerca ens donarà tots els articles que continguin *plà-cet* i/o *regi*, però no necessàriament tots dos alhora ni en aquesta seqüència exacta.

Els termes que no apareixen com a entrada sinó dins de les definicions (corpus textual) però que van ressaltats en *cursiva* o **negreta** són considerats tan documentats i vàlids com si fossen una entrada de diccionari. Per exemple, *reculleta* no té entrada pròpia però apareix marcat en cursiva dins de l'article enciclopèdic de l'entrada *mur*.

mur *m* [...] En els llocs de jurisdicció baronial els habitants del terme d'un castell eren obligats a prendre part en els treballs de reparació [...] com a lògica conseqüència del dret i deure de *reculleta*.

3.4 Diccionari de la llengua catalana

Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans. València: Edicions 3 i 4; Barcelona: Edicions 62: Enciclopèdia Catalana; Publicacions de l'Abadia de Montserrat; Palma: Moll, 1995.

<http://pdl.iecat.net/>

3.5 Diccionari enciclopèdic de medicina

Si les vostres consultes són de medicina o de ciències de la salut (en molts casos també és vàlid per a biologia), consulteu el *Diccionari enciclopèdic de medicina*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2002.

<http://www.grec.net/cgi-bin/medicx.pgm>

3.6 Diccionari català-valencià-balear

Si les vostres consultes fan referència a termes dialectals o de la cultura popular i tradicional, o si voleu saber-ne l'extensió geogràfica (on es diu), l'etimologia o els primers testimonis històrics de la paraula en qüestió, consulteu el *Diccionari català-valencià-balear*. Palma: Moll, 1968-1979. 10 volums.

<http://dcvb.iecat.net/>

Si no heu trobat res en cap dels recursos anteriors (proveu almenys en el Termcat i en un diccionari o enciclopèdia), empleueu el **formulari de consulta terminològica** que trobareu en:

<http://www.uv.es/spl/v/form/consultaterm.htm>

i envieu-nos-el. Des de l'Àrea de Terminologia us respondrem per telèfon o per correu electrònic en el mínim temps possible. És imprescindible emplenar aquest formulari perquè puguem atendre les vostres consultes de terminologia.

4 Altres serveis que presta l'Àrea de Terminologia

A banda de les consultes sobre termes concrets, l'Àrea de Terminologia també atén consultes de:

4.1 Bibliografia especialitzada: quins diccionaris o vocabularis hi ha disponibles en català sobre una determinada disciplina o matèria?

El Termcat en té un recull exhaustiu i actualitzat. Podeu consultar-lo en:

<http://www.termcat.net/biblioteca/entra.html>

(El recull també indica les obres que estan disponibles en línia, amb l'adreça corresponent.)

Si no hi trobeu allò que cerqueu, envieu-nos la consulta a:

terminologia@uv.es

(No cal omplir cap formulari específic.)

4.2 Bibliografia universitària: quins manuals o llibres d'un nivell universitari hi ha en català d'una determinada matèria?

L'Àrea ha elaborat les bibliografies especialitzades i terminològiques següents:

ciències de la salut
dret
economia i empresa
filosofia
física i òptica
història
història de l'art
informàtica
matemàtiques
psicologia
química
sociologia

Les podeu consultar en:

<http://www.uv.es/spl/v/terminologia/bibliografies.htm>

Si no hi trobeu allò que cerqueu, envieu-nos un correu electrònic a:

terminologia@uv.es

(No cal omplir cap formulari específic.)

Servei de Política Lingüística

c/ Menéndez Pelayo, 3-5

46010 València

Tel. 963 937 160

fax 963 937 633

spl@valencia.edu

www.valencia.edu/spl